

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM

**POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
V ODDAJI »SVET« NA KANALU A**

Ljubljana, 19. julij 2012

MIRKO MIRKO MAYER: Torej premier, ure so še ostale do odločanja o ustavni omejitvi zadolževanja. Ste se torej odločili, boste jutri na nek način prepustili svoj mandat na milost in nemilost poslancem.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej ta možnost obstaja, je pa do jutri še nekaj pomembnih sestankov in srečanj, kjer nameravam spoštovane kolege iz vrst parlamentarnih strank vprašati, kaj je njihova alternativa, če zlato fiskalno pravilo pade in Slovenija na nek način nima več odprte možnosti za reševanje iz krize po tej poti. In drugič kaj je njihova alternativa, če pade tudi vlada, glede na to, da bi jo v tem primeru rušili.

MIRKO MAYER: Zdaj prvič po 6. decembru 92 obstaja realna možnost, da bi v Sloveniji bile parlamentarne in predsedniške volitve celo na isti dan. Vidite v tem neko zgodovinsko sporočilo tega trenutka, da se vračamo na podobno prelomne čase, kot pred dvajsetimi leti?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Leta 1992 pravzaprav časi niso bili več tako prelomni, ker je bila osamosvojitve za nami in ker je takrat Slovenija že dobila novo Ustavo in tiste volitve smo pravzaprav imeli zaradi tega, ker je nova Ustava določala enoletni rok za izvedbo novih volitev. Zdaj imamo druge probleme, večje probleme. Zdaj nas pesti gospodarska kriza in vse kar dela vlada, je iskanje ustreznih rešitev, da iz te krize pridemo tako, da bi bila blaginja ljudi čim manj prizadeta in da je ta pot čim hitrejša. Tudi zlato fiskalno pravilo je pač evropska smer reševanja iz krize. Slovenija je ratificirala fiskalni pakt, je med državami, ki to najbolj potrebuje, nismo med državami, ki imajo veliko časa in zaradi tega iščemo vse načine, preko katerih bi zagotovili nek konsenz v Sloveniji o smeri reševanja. In ta konsenz mora biti širši od tega, kar je neka preprosta večina v Državnem zboru.

Bilo bi dobro, da bi se zgledovali po državah, kot je recimo Portugalska, na koncu celo Grčija, kjer je bil ta konsenz dosežen med ključnimi političnimi akterji in pravzaprav v zadnjih dneh imam veliko težav razložiti mojemu kolegom iz Evrope. Prvič, kako je možno, da je Slovenija v treh letih padla iz vrha praktično na dno. In drugič, da tudi zdaj, ko imamo pravzaprav še možnost, da sami sebe rešimo, ni toliko zdravega razuma, ni toliko sposobnosti sodelovanja, da bi to storili.

MIRKO MAYER: Zdaj realnost ne. Na eni strani med štiri in pet milijard je slišati slabih terjatev naših bank, s katerimi se država mora ukvarjati neposredno. Na drugi strani zaveza, da bomo omejili zadolževanje, to je ta kontekst o katerem razmišljate o zaupnici. Nedavno ste rekli, da vam je iz dneva v dan bolj žal, da vlade ni sestavil Zoran Jankovič. Zakaj?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zaradi tega, ker bi bila Slovenska demokratska stranka v iskanju poti za rešitev iz krize drugačen partner, kot je sedanja opozicija, če bi bili mi v tej vlogi. Mi smo v prejšnjem mandatu sami vložili preko dvesto proti kriznih ukrepov. In če se z nečim nismo strinjali, smo imeli alternativo. V tem mandatu s strani opozicije prihaja samo blokada. Na seji državnega zbora, ki se končuje jutri, je bilo sprejetih dvajset izjemno pomembnih zakonov, dvajset zakonov, ki odpravljajo na stotine birokratskih ovir, ki pestijo slovenskega človeka in slovenskega podjetnika. O tem se prvič niti ni dosti poročalo, opozicija pa ne samo, da je obstruirala sprejemanje teh zakonov, opozicija teh zakonov sploh ni prebrala. Sploh niso vedeli, kaj Državni zbor sprejema, čeprav je to končno njihova služba. Tudi slovenska javnost je v tem zaradi vseh teh ostalih političnih viharjev slabo obveščena. Pa je šlo za eno najpomembnejših sej Državnega zbora v zgodovini te institucije. Torej očitno tukaj ni pripravljenosti za to, da vsaj neke stvari naredimo skupaj. Na našo ponudbo partnerstva za razvoj in izhod iz krize nismo pravzaprav dobili niti jasnih odgovorov, samo zavračali so vse, blokiral, grozili s temi blokadami.

Na tej seji sta dve pomembni odločitvi. Poleg tega paketa zakonov, ki je ključnega pomena za rast, to je zlato fiskalno pravilo. Brez tega, da mi to zapišemo v Ustavo ne bo smeri in ta smer je potrebna. Poleg tega je to zaveza do naših partnerjev v tujini in po treh letih nedržanja besede je prav, da besedo držimo. In druga takšna pomembna odločitev je zakon o slovenskem državnem holdingu, ki omogoča končno začetek odpravljanja finančnega krča. Brez odprave finančnega krča v državi, tudi ti ukrepi za rast ne bodo prijeli in smo v nekem začaranem krogu. Torej, če pade zlato fiskalno pravilo, mogoče imamo časa še do jeseni, ampak ga je zelo malo, če se blokira zakon, ki določa možnost za odpravo finančnega krča, potem tudi ti ukrepi za rast ne bodo prijeli, ker bomo šli v tej spirali padanja gospodarske aktivnosti vse višje, pritisk na proračun in javno porabo bo vse večji in ne glede na to, kako bomo omejevali to porabo, nikoli ne bomo prišli na zeleno vejo. Zaradi tega so pač te blokade za Slovenijo življenjskega pomena, oziroma so življenjsko nevarne in dejansko smo v usodnem trenutku.

MIRKO MAYER: Zdaj trdite, da obstaja v Sloveniji vzporedna oblast, ki je v dvajsetih letih do potankosti vzpostavila sistem blokad. Bodiva konkretna, z imeni in priimki, kdo predstavlja to vzporedno oblast, kdo si bo pravzaprav pripisal situacijo, če jeseni državi dejansko zmanjka denarja in koliko ste po dvajsetih letih tudi sami do sebe v tem smislu kritični.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, to je dobro vprašanje: kdo je v Sloveniji oblast. Imamo formalno Državni zbor, imamo še Državni svet, kot drugi dom, imamo pa tudi recimo Ekonomsko-socialni svet, ki nima pooblastil za sprejemanje zakonov, ampak ker imajo sindikati možnost blokade z referendumi, je to tudi en dom našega parlamenta. In potem imamo še četrti dom, to so po gospodu Pahorju »strici« iz ozadja, ki sploh nimajo nikakršne odgovornosti, ki ne delujejo transparentno, jih nihče ni izvolil, so pa dejansko oblast.

To je najlažje ponazoriti s primerjavo. Sam sem bil štiri leta predsednik vlade, pol leta predsednik Evropskega sveta, nikoli nisem poklical nobenega bankirja in rekel, naj da nekomu milijon ali pa deset milijonov kredita. Vprašal sem danes finančnega ministra, če bi hotel, saj pač teh namenom nimam in to tudi ne bi bilo v skladu z etiko in zakonodajo, ampak če bi on poklical, če obstaja banka v Sloveniji, ki bi jo on poklical in ji naročil naj da nekomu 50 milijonov kredita. Pravi niti slučajno. Vprašal sem predsednika parlamenta, če ima to moč, gospodarskega ministra, nihče nima. Če bi jaz poklical direktorja Nove ljubljanske banke ali pa kakšne druge banke v Sloveniji in zahteval, da 50 milijonov evrov kredita nekemu podjetju, bi bil čez dve minuti objavljen vsaj na nekem spletnem portalu in zvečer bi bila to glavna vest na televiziji. Vendar, pa smo vlada. Legalno, legitimno izvoljena slovenska vlada in slovenski parlament. Obstajajo pa ljudje, ki to moč imajo.

Obstajajo ljudje, ki se hvalijo, ko gredo iz sodišča, da so poklicali na Novo ljubljansko banko in so na osebno zaupanje dobili deset milijonske kredite. Obstaja predsednik največje opozicijske stranke, ki je dobil v času, ko smo Novo ljubljansko banko dokapitalizirali, z davkoplačevalskim denarjem pred leti, 50 milijonski kredit od te banke, za trgovski center v Stožicah, ki ga ni. Torej obstaja vzporedna oblast in to je tista oblast, ki razpolaga z realno močjo in to je denar.

Ne gre za zvezdo. Ni slučajno, da so dali zvezdo na evro kovanec. Gre za tisto drugo plat tega kovanca, za denar. In zdaj, ko se je vlada lotila odprave tega finančnega krča, ko je postalo jasno, da je v slovenskih bankah veliko slabih naložb, ko vrabci čivkajo, da je del teh naložb, ne vse, ampak del teh slabih naložb, rezultat tovarišijske politike in delovanja te vzporedne oblasti ali pa četrtega doma slovenskega neformalnega, oziroma ilegalnega parlamenta, je nastal strah, da bi se to dejansko razčistilo.

Zato je tak odpor proti eksternemu obravnavanju teh zadolžitev, zato je tak odpor proti slovenskemu državnemu holdingu, ker bi se ob prenosu teh slabih terjatev za vse te znane zgodbe ugotavljalo tudi posamično odgovornost. Ne samo tistih, ki so ta denar dobili, ampak tistih, ki so ta denar, ki ni bil njihov, dali. Ali tistih, ki je imel takšno politično moč, da so ukazali, da se ta denar da. Vidite, to je ta vzporedna oblast, ima imena in priimke. Te osebe so močne, zato je tak odpor in zato so takšne blokade, ne glede na ceno, ki jo za to plačujemo vsi.

MIRKO MAYER: Zdaj včeraj je bilo poročilo za TEŠ 6, za res ogromen projekt tesno potrjeno, na primer z glasovi Pozitivne Slovenije, ki je sicer sejo skoraj v celoti obstruirala. Gregor Virant jim je dovolil glasovanje kljub temu. Danes naj bi se celo z Pozitivno Slovenijo, DeSUS-om, SD-jem dogovarjali za neke vrste proceduralni predlog, s katerim jutrišnje glasovanje tudi o fiskalnem pravilu odložijo na jesen. So te stvari predsednika, te poteze predsednika parlamenta, še usklajene z vami, z SDS-om ali so to že poteze neke nove koalicije, ki nastaja.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Teh ozadij ne poznam in jih težko komentiram. Lahko pa rečem, da za proceduralne predloge, se pravi za uvrstitev ali predstavitev neke točke z dnevnega reda ali na dnevni red seje Državnega zbora ne potrebujemo dvotretjinske večine. Koalicija ima dovolj glasov, ker je za to potrebna navadna večina.

MIRKO MAYER: Kaj torej dan po jutrišnjem. Se vam zdijo predčasne volitve še tako samoumevne, kot so bile septembra lani, ko je odhajal Borut Pahor. Karel Erjavec pravi, pogovori o novi koaliciji že tečejo, brez Pozitivne Slovenije nove vlade ne bo in glede na to, da so poslanci komaj sedli v stole, si nihče ne želi predčasnih volitev. Kakšna je vaša napoved? Zgolj pregrupacija ali dejansko še ene volitve?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne želim dajati napovedi. Tisto, kar delamo v tem trenutku, zato so tudi sklicani vsi ti sestanki danes, ki so že bili in še bodo, je iskanje možnosti, preko katerih bi okrepili verjetnost, da se odločimo za smer reševanja Slovenije iz krize, oziroma za uvrstitev zlatega fiskalnega pravila v Ustavo.

Če opozicija hoče nagajati ima bolj inteligenčen način za to, kajti samo z vpisom tega zlatega fiskalnega pravila v Ustavo. Mi, če ne dobimo operativnega inštrumenta za uravnoteženje proračuna, potrebujemo še ustavni zakon, kjer opozicija ponovno lahko uveljavi svojo dvotretjinsko moč in tam se bo določala tudi fleksibilnost tega pravila. Vsi ti pomisleki, ki jih zdaj izražajo, vsebinske narave, lahko pridejo do izraza in do pogajalskih argumentov takrat.

Tokrat gre samo za to, da v Ustavo damo nastavek, na podlagi katerega bomo sploh lahko potem razpravljali o ustavnem zakonu. Bo pa ta sprememba Ustave močan signal svetu, finančnim trgov, tudi domači javnosti, da se je tudi slovenska politika vendarle, ne poenotila, ker to se je že januarja letos, ampak da je sposobna držati besedo.

Ker januarja, februarja, marca, aprila takrat ko sem jaz prevzemal mandat te vlade, je veljalo, da so vse parlamentarne stranke v Sloveniji za vpis zlatega fiskalnega pravila v Ustavo. Končno je to obljubil prejšnji predsednik vlade našim partnerjem, mi smo samo podedovali, ko je bil januarja ta sestanek, jaz še nisem bil predsednik vlade, niti nismo imeli še vlade in te vladne koalicije. In takrat so bili vsi predstavniki vseh slovenskih strank za to, da zlato fiskalno pravilo zapišemo v Ustavo. Ta glas je šel v svet, vzeli so ga resno. Rekli so: končno se v Sloveniji nekaj dogaja, politika je stopila skupaj, je sposobna tega dogovora. In mi želimo samo to, da se drži beseda, ki je bila dana in da se začne Sloveniji vračati kredibilnost.

Če tega ne bomo storili, bomo prišli do točke, ko se bomo morali ponižati, zaprositi za tujo pomoč, izgubiti del suverenosti in jaz, kot nekdo, ki je bil zraven, ko je ta država nastajala, ne bi želel doživeti tega ponižanja. Smo še vedno dovolj močni, dovolj daleč stran od prepada, da se lahko rešimo in samo naša lastna neumnost bo kriva, če bomo šli čez rob.

MIRKO MAYER: Za konec samo še tole na kratko. Imate danes občutek, da vaši koalicijski partnerji ta hip iščejo še kaj drugega kot samo izhod iz krize, tudi izhod zase na primer?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mi smo imeli v teh zadnjih dneh veliko pogovorov, tudi posamičnih, s koalicijskimi partnerji. Lahko rečem, da pri tistih, ki so v vladi, ki poznajo situacijo brez olepševanj, ni kakšnih velikih razlik v oceni te situacije. Tisti, ki na situacijo gledajo nekoliko od zunaj, recimo predsednik Državnega zbora, imajo nekoliko drugačno oceno in tudi drugačen pogled, kar je seveda rezultat objektivne pozicije iz katere na situacijo gledaš.

V vladi delamo vse in to veliko ljudi v tem času dela zelo veliko, da bi izkoristili ta čedalje manjši manevrski prostor, ki ga imamo, da bi izšli iz te krize. Recimo takole: Slovenija je na neki poti. To cesto so zasuli zemeljski plazovi ne, vlada je zdaj pred nalogo, da te plazove odstrani, da bo šla lahko Slovenija naprej, zadaj je kolona, kjer bodo ljudje kmalu lačni. In moramo naprej. Imamo nekaj buldožerjev, ampak bencin za te buldožerje so naši predhodniki že porabil, ne. In imamo še lopate in krampe in zdaj nam hočejo še to vzeti iz rok. Skratka vlada rabi te inštrumente za to, da bomo reševali situacijo, brez teh inštrumentov ne ta, ne kakšna druga vlada nima nikakršne možnosti za uspeh.

MIRKO MAYER: Najlepša hvala za ta pogovor, v tem hipu najbrž samo vi veste ali je tudi zadnji v tem mandatu.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala.